

Wijkunnenmeer

Helpt onderpresteeders weer te sprankelen, op school en thuis.

Toelichting op de begeleiding van leerlingen door Wijkunnenmeer

Wijkunnenmeer is gespecialiseerd in het helpen van onderpresteeders, hun ouders en scholen. Onderpresteeders zijn leerlingen 'waar het wel in zit maar niet uit komt'. Onderpresteren heeft negatieve effecten op het zelfbeeld. Het leidt tot een hulpeloze, afhankelijke houding zonder initiatief. Onderpresteren kan iemand heel erg ongelukkig maken. Het achterliggende doel van de begeleiding is, om onderpresteeders weer te laten sprankelen, op school en thuis.

Onderpresteeders hebben over het algemeen het probleem dat zij niet weten HOE het leerwerk aan te pakken. Dit maakt dat ze niet presteren. Wijkunnenmeer biedt hun dus vooral les in HOE te leren.

Als leerlingen weer grip krijgen op het schoolwerk, heeft dat direct een positieve invloed voor het zelfbeeld. Zo wordt een spiraal omhoog ingezet.

Doelgroep van Wijkunnenmeer

Doelgroep van Wijkunnenmeer zijn leerlingen al dan niet met stempels als hoogbegaafdheid, dyslexie, ASS, AD(H)D enz. die een aantal kenmerken gemeen hebben waardoor ze als 1 groep kunnen worden behandeld: het zijn associatieve, creatieve denkers die daardoor vaak chaotisch zijn.

Dit zijn de 'creatief begaafden'.¹ Deze leerlingen kunnen het best leren wanneer zij daarbij een of meerdere zintuigen gebruiken.

Velen van hen zijn (zeer) visueel ingesteld, dus kunnen goed leren als ze iets voor zich zien. Anderen zijn auditief, dus leren goed als ze iets horen. Of ze hebben baat bij spreken/schrijven/spellen, enz. Soms worden zij ook wel beeld- en gevoelsdenkers genoemd, of leerlingen met een dominante rechter hersenhelft (dit is een wat versimpelde voorstelling van zaken, die biologisch gezien niet geheel klopt).

Op school gaat het mis omdat deze leerlingen niet op het idee komen om hun zintuigen bij het leren te gebruiken. Zo gebruiken ze hun aangeboren leerpotentieel niet. Zij staan dus als het ware op de handrem. Daardoor glijden ze af in niveau. Vaak denken deze leerlingen dan ook dat ze 'dom' zijn of een 'handicap' hebben (vooral bij dyslexie).

Wijkunnenmeer

Helpt onderpresteerders weer te sprankelen, op school en thuis.

Kenmerken van de doelgroep

Sterke kanten:

1. Kunnen in 1 x grote gehelen overzien.
2. Denken over het algemeen snel, associëren ook razendsnel. Kunnen onverwachte combinaties maken.
2. Sterk in 'begrijpen' en verbanden leggen, dus in de hogere beheersingniveaus (in RTTI-termen).
3. RTTI-termen).
4. Leren moeiteloos alles wat ze interesseert.
5. Goed in zintuigelijke waarneming.
6. (hoog)sensitief, dus goed in aanvoelen en invoelen van mensen en situaties: empatisch.

7. Zwakker:

1. Minder goed ontwikkeld tijdsbesef, dus minder sterk in plannen en/of zich houden aan gemaakte planningen.
2. Minder goed in systematisch, planmatig handelen en/of leren. Raken met name gemakkelijk verstrikt in chaos als leerstof gefragmenteerd wordt aangeboden.
3. Minder goed in routinematig handelen. Leren nieuwe routines slechts met moeite aan.
 - Automatiseren niet of alleen met grote moeite, op ieder gebied. Bijvoorbeeld: Nieuwe routines: gauw verveeld en/of afgeleid.
 - stampwerk voor school.
4. Gauw afgeleid. Haken af als ze iets niet snappen of de (hoeveelheid) stof niet kunnen overzien.
5. (Schijnbaar) lage verwerkingssnelheid. Dit is vooral zo als hun eigen denkspoor hen van de (schoolse) taak afleidt. Hun associatieve vermogen zit dan in de weg.
6. Systeemscheiding: methode aangeleerd bij het ene vak, wordt niet automatisch gebruikt bij een ander vak (bijvoorbeeld techniek voor maken samenvatting geleerd bij Nederlands, wordt niet gebruikt bij het maken van een uittreksel voor aardrijkskunde).
7. Hebben vaak maar 1 'studievaardigheid': overlezen.
8. Relatief snel overprikkeld.

DUS:

Deze leerlingen reageren vaak onverwacht 'anders' op schoolse taken: 'gemakkelijk' is 'moeilijk' voor hen - en andersom.

Deze leerlingen hebben het nodig om eerst iets te kunnen snappen en in zijn verband te zien, voordat ze het kunnen leren. 'Snappen gaat voor stampen.'

Wijkunnenmeer

Helpt onderpresteerders weer te sprankelen, op school en thuis.

Doordat schoolse taken vaak niet worden aangeboden op de manier die bij hen past, zijn zij op school 'handelingsverlegen': ze weten niet HOE ze een taak moeten aanpakken, die in de ogen van anderen heel eenvoudig is. Dit wordt dan wel gelabeld als dyspraxie, een Vp-kloof of lage verwerkingssnelheid ('snelle computer met langzame printer').

Soms is hun handelingsverlegenheid zo groot dat ze niet weten waar te beginnen met vragen: 'Wat moet je vragen als je helemaal niets begrijpt van wat er van je verwacht wordt?'

Deze leerlingen komen vaak ongeïnteresseerd over; na een aantal negatieve ervaringen (niet weten HOE) zijn zij vaak 'afgehaakt': zij vragen niet meer als zij iets niet snappen of niet weten HOE zij een taak moeten aanpakken. Hun ongemotiveerde houding komt echter oorspronkelijk niet voort uit een niet willen, maar uit een niet kunnen.

Leerbehoeften van de doelgroep

1. Een 'band' met de docent: empathie, respect, autonomie. Dit punt is heel belangrijk en staat niet voor niets bovenaan. Deze groep leerlingen gedijt slecht bij een puur-zakelijke benadering, ongeacht of aan de punten 2 - 12 hieronder wordt tegemoetgekomen, of niet.
2. Duidelijkheid over 'waarom' van een leertaak en over kader waarin leerstof wordt aangeboden.
3. Top-down-benadering: bijvoorbeeld bij taal niet 1 naamval tegelijk aanbieden maar direct hele naamvalssysteem – of in ieder geval het hele systeem kort introduceren.
4. Leerstof volledig visueel aanbieden (via plaatjes) of 'saai', zonder opsmuk: overzichtelijk en prikkelarm. Niet iets er tussenin: 'opleuken' met illustraties of tekstvakken is funest.
5. Duidelijkheid is zeer belangrijk. Schema's zijn gunstig ter ondersteuning, al dan niet met kleuren. Mindmaps zijn ook zinvol, mits gebruikt om overzicht te bieden: niet om te leren (gauw overladen, teveel info ineens).
6. Verbanden uitleggen tussen verschillende schoolvakken en met het dagelijks leven.
7. Uitreiken van losse blaadjes zoveel mogelijk vermijden: raken gemakkelijk zoek.
8. Laten begrijpen, voordat hij/zij moet leren: eerst snappen, dan stampen/automatiseren.
9. Stampen met gebruik van zoveel mogelijk zintuigen, vooral visueel en hardop, evt. ook bewegen. Daarnaast vaak herhalen.
10. Eventueel laten leren in de praktijk (leren door doen) – maar pas op voor verwarring: altijd beschikbaar blijven voor vragen over aanpak.
11. Ondersteuning bij HOE een taak aan te pakken. Zeker in de eerste leerjaren hebben

Wijkunnenmeer

Helpt onderpresteeders weer te sprankelen, op school en thuis.

velen uit deze doelgroep dit constant nodig en bij elk vak.

12. Ondersteuning bij het handhaven van nieuwe routines totdat de routine is ingeslepen (en dat kan even duren).

De begeleiding bij Wijkunnenmeer

Wijkunnenmeer biedt begeleidingstrajecten voor onderpresteeders waarbij zoveel mogelijk wordt samengewerkt met de ouders en school. Begeleiding bij het leren van:

- Taal/talen.
- Zaakvakken (alles wat via tekst wordt aangeboden).
- Alles wat verder gestampt kan worden (bijvoorbeeld formules, stappenplannen voor aanpak van een som etc.).
- Plannen en organiseren van het schoolwerk.

Bij Wijkunnenmeer leren kinderen/jongeren HOE te leren met gebruik van zoveel mogelijk zintuigen: in ieder geval hardop en visueel, via het visualiseren van woordbeelden. Ze maken dus bijvoorbeeld bij het leren van rijtjes en woorden, 'mentale foto's' van het woord.

Naast het maken van 'mentale foto's', leren zij een slim systeem van herhalen, zodat het visueel ingeprinte ook echt blijft hangen.

Daarnaast biedt Wijkunnenmeer hulp bij het leren organiseren en plannen van het schoolwerk. Zij leren vaste, dagelijkse routines aan die er voor zorgen dat zij overzicht houden en hun werk op tijd af kunnen hebben.

ⁱ Deze doelgroep wordt o.a. beschreven in:

- Joyce Gubbels: The dynamics of giftedness in the upper primary grades, Enschede 2016. ISBN 978-94-028-0251- 1 (Ook op internet als [PDF](#), met literatuurverwijzingen).
- Kingore, B. High Achiever, Gifted Learner, Creative Learner. Understanding Our Gifted, 2004 (Ook [op internet](#), met literatuurverwijzingen; tevens is er een Nederlandse [vertaling](#) beschikbaar).